מהדורה למורה – מפתח תשובות

מטרות הדף:

- להגדיר חמישה עקרונות מרכזיים של הנאורות
- לשייך כל עיקרון להוגה הקשור בו
- לזהות את העקרונות במצבים מחיי היום־יום

גרסת חנ"מ – פחות פריטים, עד 3 אפשרויות בחירה, בנק מילים, גופן מוגדל ושורות כתיבה רחבות. מומלץ להקריא את ההוראות בקול ולעבוד חלק אחר חלק, בלי הגבלת זמן.

חלק א' – הבנת המושגים

1. ב – חיים, חירות וקניין
2. ב – לכבד את זכותו של אחר לחשוב אחרת
3. ג – חינוך שווה לנשים

חלק ב' – נכון או לא נכון

1. לא נכון – הזכויות טבעיות - האדם נולד איתן, לא המלך נותן אותן
2. לא נכון – סובלנות היא לכבד דעה שונה, לא להסכים איתה
3. נכון – זהו רעיון האמנה החברתית וריבונות העם

חלק ג' – השלימו את המילה החסרה

1. קניין
2. הובס

חלק ד' – התאימו הוגה לעיקרון

- 1 – ג (זכויות טבעיות ואפשרות להחליף שלטון מפר)
- 2 – א (שליט חזק תמורת סדר וביטחון)
- 3 – ד (סובלנות וחופש ביטוי)
- 4 – ב (חינוך שווה לנשים)

חלק ה' – עיקרון בחיים

1. תלמיד/ה שבוחר/ת מגמת לימוד לפי רצונו/ה האישי
2. הסכם שבו האזרחים מוותרים על חלק מחירותם והשלטון מתחייב לשמור על הסדר וזכויותיהם

חלק ו' – כתיבה בסגנון בגרות

כרטיס יציאה – מה לחפש

- חיים, חירות וקניין
- הסכם בין העם לשלטון - העם מוותר על חלק מחירותו והשלטון שומר על הסדר והזכויות
- תשובה אישית עם נימוק המבוסס על אחד מחמשת העקרונות

טיפים להפעלה:

- ניתן לפתוח בדיון קצר על כלל שרירותי בכיתה כדי לחבר לשאלות שהוגי הנאורות שאלו
- כדאי להדגיש את ההבדל בין הובס ללוק דרך דוגמה מוחשית מחיי התלמידים
- במשחק הקלפים אפשר לעבוד בקבוצות קטנות ולסכם במליאה את ההתאמות הקשות ביותר

דף תרגול: חמישה רעיונות ששינו את העולם – הנאורות

דף התלמיד/ה חנ"מ

שם: _____ **כיתה:** _____ **תאריך:** _____

במאה ה-18 ניסחו הוגים אירופאים רעיונות חדשים על זכויות האדם, השלטון והחברה. הרעיונות האלה השפיעו על העולם עד היום.

בנק מילים: הובס | קניין

1 חלק א' – הבנת המושגים

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. אילו זכויות מנה ג'ון לוק כזכויות טבעיות?

(א) כבוד, עושר ותהילה (ב) חיים, חירות וקניין (ג) שלטון, צבא ומסים

2. מהי סובלנות?

(א) להסכים עם כולם (ב) לכבד את זכותו של אחר לחשוב אחרת (ג) לשתוק תמיד

3. מה דרשה מרי וולסטונקראפט?

(א) ביטול המדע (ב) שלטון של מלך חזק (ג) חינוך שווה לנשים

2 חלק ב' – נכון או לא נכון

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	לפי הוגי הנאורות, הזכויות ניתנות לאדם על ידי המלך	☐	☐
2	סובלנות פירושה להסכים עם כל דעה	☐	☐
3	הוגי הנאורות טענו שהשלטון צריך להסתמך על הסכמת העם	☐	☐

3 חלק ג׳ – השלימו את המילה החסרה

השלימו את המילה החסרה.

1. לפי לוק, הזכויות הטבעיות הן חיים, חירות ו_____

2. _____ היה הוגה שתמך בשליט חזק תמורת ביטחון וסדר

4 חלק ד׳ – התאימו הוגה לעיקרון

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. ג׳ון לוק	___	**א.** שליט חזק תמורת סדר וביטחון
2. תומס הובס	___	**ב.** חינוך שווה לנשים
3. וולטר	___	**ג.** זכויות טבעיות ואפשרות להחליף שלטון מפר
4. מרי וולסטונקראפט	___	**ד.** סובלנות וחופש ביטוי

5 חלק ה׳ – עיקרון בחיים

ענו בקצרה.

1. תנו דוגמה מחיי היום-יום לעיקרון של אוטונומיה

2. הסבירו במשפט אחד מה זו אמנה חברתית

6 חלק ו' – כתיבה בסגנון בגרות

כתבו תשובה מלאה במשפטים שלמים.

כרטיס יציאה

מה הן הזכויות הטבעיות לפי לוק?

הסבירו במשפט אחד: מה זו אמנה חברתית?

איך הרגשתי בשיעור? 😕 😐 🙂 😀